

Anna Wentkowska-Verzi

Pińczów "Wierciszów", pow. Pińczów

Informator Archeologiczny : badania 4, 241-242

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z progiem między piwnicą Nr 2 i 3 oraz posadzką ceglana nad sklepieniem piwnicy Nr 3 przy ścianie południowej. Poszukiwania południowego lica muru na stoku południowym doprowadziło do odkrycia znacznie skorodowanego muru obwodowego o grubości dochodzącej w tym rejonie do 5 m. Na posadzce ceglanej w pomieszczeniu Nr 3 znaleziono trzy cenne późno-
renesansowe imposty, a w piwnicy w gruzie późnogotycki węgar z kryształową bazą laski.

Inwentaryzacja konserwatorska wykonana po odgruzowaniu piwnicy Nr 2 i 3 a przed pracami murarskimi objęła plan i przekroje piwnic Nr 2 i 3 w skali 1 : 50.

PIŃCZÓW, „Wierciszów”
pow. Pińczów

Zespół Badań nad Polskim Średnio-
wieczem Uniwersytetu Warszawskie-
go i Politechniki Warszawskiej w
Warszawie.

Badania prowadziła mgr Anna Wentkowska-Verzi. Finansował
Zakład Badań Polskiego Średniowiecza UW. Drugi sezon badań.
Kościół i cmentarz średniowieczny i nowożytny.

Celem badań było ustalenie planu obiektu. Po założeniu siatki arowej prowadzono badania w dziesięciu wykopach, obejmujących wnętrze i partie zewnętrzne budynku, z którego zachował się fundament oraz drobne fragmenty muru wykonanego z ciosów kamiennych.

Odsłonięte relikty kościoła jednonawowego, orientowanego z lekkim odchyleniem, o nawie kwadratowej (bok we wnętrzu około 8,80 m), kwadratowym prezbiterium od wschodu i prostokątną kruchtą od zachodu. Pod założeniem prostokątnym kruchtę odsłonięto fundament na planie półkolistym. Mur północnej fasady nawy został wzmocniony w drugim okresie funkcjonowania obiektu trzema przyporami. Badania kamienia i zapraw prowadzone przez mgr Marię Kozińską doprowadziły do wyróżnienia trzech faz budowli:

1. półkolisty fundament od zachodu,
2. cały obiekt obejmujący nawę, prezbiterium i kruchtę
3. przypory od strony północnej.

We wnętrzu kościoła odsłonięto pozostałości posadzki ceramicznej oraz kamiennej, wyznaczające dwa różne poziomy użytkowania. Posadzkę ceramiczną należy łączyć z pierwszym okresem funkcjonowania kościoła. W prezbiterium oraz przy północnym filarze pod łuk tęczy odkryto utwardzenia z kamieni i zaprawy, zapewne pod ołtarz główny i boczny.

Wielowarstwowy cmentarz szkieletowy, na który natrafiono już w roku ubiegłym obejmuje cały teren wokół kościoła. Szkielety występują również wewnątrz budynku. Ogółem odsłonięto ich 74. Dwa szkielety posia-

dały naszyjniki z paciorków szklanych, przy jednym znaleziono sześć obrączek miedzianych. Na cmentarzu znaleziono około czterdzieści monet, od denarów jagiellońskich po boratynki Jana Kazimierza.

Szczególnie ciekawym znaleziskiem jest mały skarb srebrnych monet czeskich, zwanych „parwusami”, który został ukryty we wkuciu w odsadzkę filara łuku tęczowego. Skarb ten jest datowany wstępnie na pierwszą dekadę wieku XIV.

Wstępna analiza materiałów: monet, fragmentów naczyń pozwala określić prawdopodobną chronologię pierwszego wzniesionego tu obiektu na przełom XIII/XIV wieku. Jak wynika z przekazów pisanych, kościół Najświętszej Marii Panny w Wierciszowie funkcjonował w wieku XIV. Po przeniesieniu przez Oleśnickiego osady w Wierciszowie do Pińczowa teren ten wraz z kościołem został włączony w uposażenie klasztoru O.O. Paulinów z Pińczowa. Na miejscu opuszczonego już prawdopodobnie w XV w. kościoła, w czasie reformacji wypędzeni z miasta w 1550 r. Paulini wybudowali kaplicę św. Ducha, rozebraną następnie w 1782 r.

W następnym sezonie badawczym należałoby wykonać sondáže mające na celu odnalezienie osady, dla której wybudowano kościół w średniowieczu. Wydaje się, że należy jej szukać przede wszystkim na zachód od kościoła.

POZNAŃ—Stare Miasto,
ul. Garbary Nr 75/77

patrz wczesne średniowiecze

RADOM

patrz wczesne średniowiecze

Stanowisko 1

RADZIEJÓW KUJAWSKI

Muzeum Kujawskie we Włocławku

Badania prowadziła mgr Janina Dąbrowska. Finansowało Muzeum Kujawskie we Włocławku. Pierwszy sezon badań. Stanowisko średniowieczne.

Podczas kopania fundamentów pod nowy budynek Sądu Powiatowego przy ul. Świerczewskiego 22 natrafiono na głębokości 2,5 na drewniane konstrukcje. Badania ratownicze wykazały, iż konstrukcje tw tworzą skrzynkę zbudowaną z dranic o grubości 5—6 cm i szerokości 18—20 cm. Rzut poziomy skrzyni był kwadratowy o wymiarach 1,20 m, głębokość 0,95 m. W narożnikach dranicę połączone były konstrukcją „na obłap”, od strony wewnętrznej dodatkowo wzmocnione okrągłakami o 0,15 m. Dno skrzyni wyłożone było brukiem kamiennym, ścianki boczne były wyמושczone słomą i mchem. Skrzynia wkopana była w calec, który stanowiła tu glina. Nad nią zalegały warstwy przemieszane. Wewnątrz skrzyni znaleziono dwa duże dzbany o taśmowatych uchach z podniesionymi brzegami, zachowane w całości, duże fragmenty dwóch podobnych dzbanów,